

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Механічний факультет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
професор

«___»

Анжеліка БАТРАКОВА

рект

Ехан

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Охорона праці (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
статус дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))
галузь знань	03 «Гуманітарні науки» (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 «Філологія» (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	Філологія (Прикладна лінгвістика) (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	державна

2024

м

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є у майбутніх спеціалістів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі; у наданні майбутнім фахівцям знання основ охорони праці, реалізація яких на практиці сприятиме поліпшенню умов праці, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійним захворюванням, виробничому травматизму тощо.

Предметом навчальної дисципліни є система забезпечення безпеки життя і здоров'я працівників в процесі трудової діяльності, включаючи правові, соціально-економічні, організаційно-технічні, санітарно-гігієнічні заходи та засоби.

2. Передумови для вивчення дисципліни: ОК 22 Виробнича (педагогічна практика)

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів / год.	3/90
Семестр викладання дисципліни	8
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції, год.	16
– практичні (семінарські) заняття, год.	16
– лабораторні заняття, год.	
– самостійна робота, год.	28
– курсовий проєкт, год.	–
– курсова робота, год.	–
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	–
– підготовка та складання екзамену, год.	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен

4. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 6. Використовувати інформаційні і комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

6. Методи навчання:

МН1– комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

Поточний контроль								Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100
9	9	8	9	8	9	9	9		

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2. Здобувач вищої освіти отримує екзаменаційну оцінку, яка обчислюється як середньоарифметична оцінка поточного контролю та письмового екзамену з дисципліни.

3 Умовою допуску до екзамену є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зарахован	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно	Зараховано	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	X F	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

8. Засоби діагностики результатів навчання.

Опитування, перевірка виконання вправ і завдань, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тестування, іспит.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Література
		очна	
1	ЛК1. Нормативно-правове забезпечення охорони праці.	2	Основна: 4 Додаткова: 12 Інтернет-ресурси: 4, 5
	ПР1. Дослідження мікрокліматичних умов виробничого середовища	2	

	СР1. Фінансування охорони праці. Основні принципи і джерела. Заходи і засоби з охорони праці, витрати на здійснення і придбання яких включаються до валових витрат. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.	4	Основна: 1, 5, 7 Додаткова: 13 Інтернет-ресурси: 3, 4
2	ЛК2. Навчання з питань охорони праці. Інструктажі	2	Основна: 1, 7 Додаткова: 13 Інтернет-ресурси: 4, 5
	ПР2. Дослідження штучного освітлення виробничих приміщень і робочих місць	2	Основна: 4 Додаткова: 3, 4, 8 інтернет-ресурси: 1, 4, 5
	СР2. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Громадський контроль за станом охорони праці в організації.	4	Основна: 1, 2, 7 Додаткова: 5, 7, 12, 13 Інтернет-ресурси: 1, 4
3	ЛК3. Кольори та знаки безпеки праці	2	Основна: 5 Додаткова: 5 інтернет-ресурси: 1, 3
	ПР3. Дослідження виробничого шуму	2	Основна: 4 Додаткова: 8 інтернет-ресурси: 1, 4, 5
	СР3. Загальні Ознайомитися з методами і призначенням звукоізоляції. Провести розрахунок звукоізоляції, спроектувати ефективну звукоізоляційну огорожу. <i>Програмне забезпечення - комп'ютерна програма Is Dev Mes. вимоги безпеки</i>	4	Основна: 5, 6 Додаткова: 5, 10, 11, 12 інтернет-ресурси: 4
4	ЛК4 Методи аналізу виробничого травматизму	2	Основна: 5, 6 Додаткова: 12 Інтернет-ресурси: 2, 5
	ПР4. Вентиляція виробничих приміщень. розрахунок повітрообміну	2	Основна: 4 Додаткова: 8 інтернет-ресурси: 1, 4, 5
	СР4. Шкідливі речовини у повітрі робочої зони. Вентиляція виробничих приміщень. Розрахунок повітрообміну <i>Програмне забезпечення - комп'ютерна програма Розрахунок повітрообміну_V_0.1.</i>	2	
5	ЛК5 Страхування від нещасних випадків на виробництві	2	Основна: 5, 6 Додаткова: 13 Інтернет-ресурси: 2, 5

	ПР 5. Оцінка робочого місця за умовами праці	2	Основна 3 Додаткова: 10,11 Інтернет-ресурси: 2, 5
	СР5. Загальні вимоги безпеки Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт. <i>Програмне забезпечення - комп'ютерна програма SteelRoupe.</i>	4	Основна: 5, 6 Додаткова: 5, 12, 13 інтернет-ресурси: 5
6	ЛК6. Електробезпека	2	Основна: 4, 5 Додаткова: 9, 11 Інтернет-ресурси: 3, 5
	ПР 6. "Електробезпека"	2	
	СР 6. Загальні вимоги електробезпеки безпеки Визначення тяжкості ураження електричним струмом. Крокова напруга <i>Програмне забезпечення - комп'ютерна програма ElectroDefeat.</i>	2	Основна: 5, 6 Додаткова: 5, 11 інтернет-ресурси: 5
7	ЛК7. Пожежна безпека	2	Основна: 4, 6 Додаткова: 1,6 Інтернет-ресурси: 3, 5
	ПР7. "Пожежна безпека"	2	
	СР7 Визначити категорію приміщення за пожежною небезпекою. <i>Програмне забезпечення - комп'ютерна програма FireSafe.</i>	4	
8	ЛК8. Система управління охороною праці	2	Основна: 2, 6 Додаткова: 12 Інтернет-ресурси: 2, 4
	ПР 8. Побудова СУОП на виробництві. Підсумкове оцінювання	2	
	СР8. Атестація робочих місць за умовами праці	4	Основна: 1, 6 Додаткова: 12 Інтернет-ресурси: 1, 4
	Підготовка та складання екзамену	30	
Разом	ЛК	16	
	ПР	16	
	СР	28	
	Разом	90	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять –

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.

Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери з програмним забезпеченням: MS Word, MS Excel, MS PowerPoint. Для проведення розрахунків, моделювання захисту від дії шкідливих факторів на виробництві використовуються комп'ютерні програми, що створено студентами ХНАДУ під керівництвом О.І. Богатова та О.В. Крайнюк. Всі програми розміщено на навчальному сайті ХНАДУ за посиланням: <http://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1006> (Віртуальний практикум з охорони праці).

Для рішення конкретних практичних завдань з охорони праці також використовуються у лабораторії «Охорони праці» термометр, психрометр, анемометр,

цифрова метеостанція, шумоміри (цифровий та аналоговий), люксметри (цифровий та аналогові).

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

- 1 Крайнюк О.В., Богатов О.І. Охорона праці: навчальний посібник, Харків: ХНАДУ, 2022.- 270 с.
- 2 Безпека життєдіяльності та охорона праці: довідник. Навчальний посібник / Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима, О. В. Крайнюк, С. В. Мінка –Харків: ХНЕУ ім. Сємена Кузнеця, 2020. – в 2 частинах. Ч. 1. – 183 с.
- 3 Безпека життєдіяльності та охорона праці: довідник. Навчальний посібник / Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима, О. В. Крайнюк, С. В. Мінка –Харків: ХНЕУ ім. Сємена Кузнеця, 2020. – в 2 частинах. Ч. 2. – 178 с.
- 4 Екологічна та радіаційна безпека: довідник / О. В. Полярус, Є. А. Подольська, С. В. Мінка, О. І. Богатов, Т. В. Подольська, І. В. Шляхова. – Х. : ХНАДУ, 2012. – 288 с.
- 5 Крайнюк О.В. Практикум з охорони праці: Навчальний посібник (з використанням комп'ютерних програм) / Крайнюк О.В., Богатов О.І., Буц Ю.В., Каслін М.Д.- Харків: ХНАДУ, 2018.- 160 с.
- 6 Основи охорони праці та безпека життєдіяльності: довідник / Авт. кол.: О. В. Полярус, О.В.Третяков, С. В. Мінка, О. І. Богатов. – Х.: ХНАДУ, 2014. – 404 с.

2. Допоміжна література

- 1 ДБН А.3.2-2-2009 Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека. у будівництві. Основні положення.
- 2 ДБН В.1.1-7-2002 Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
- 3 ДБН В.2.5-67 – 1026 Опалення, вентиляція та кондиціонування.
- 4 ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку
- 5 ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
- 6 НПАОП 0.00-1.62-12 Правила охорони праці на автомобільному транспорті / Наказ МНС України 09.07.2012 № 964
- 7 ДСТУ 3855-99 Пожежна безпека. Визначення пожежної небезпеки матеріалів та конструкцій. Терміни та визначення.
- 8 ДСТУ Б В.2.8-10-98. Будівельна техніка, оснастка, інвентар та інструмент. Стропи вантажні. Класифікація, параметри та розміри, технічні вимоги
- 9 НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки України, затверджені наказом МНС України з питань надзвичайних ситуацій від 19 жовтня 2004 р. № 126.
- 10 Постанова КМУ від 17 квітня 2019 р. № 337 Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві
- 11 ПУЕ. Правила улаштування електроустановок. вид. 3-тє, перероб. і доп.– К.: Мінпаливенерго України, 2010, 2010.– 736с.
- 12 Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці, Постанова Міністерства праці України від 01.09.92 р. № 41.(остання ред. від 22.03.93).
- 13 «Про затвердження Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» Наказ МОЗУ № 528 від 27.12.2001

3. Інформаційні ресурси

- 1 <http://dsp.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

- 2 <https://www.dsns.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
- 3 <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
- 4 <https://dnaop.com> - ДНАОП. Законодавча база.
- 5 Сертифікований дистанційний курс <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4132>

Розробник (и):

К.Т.Н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
«26» серпня 2024 року

(підпис)

Олег БОГАТОВ**Завідувач кафедри**

К.Т.Н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
«26» серпня 2024 року

(підпис)

Олег БОГАТОВ

Погоджено
Гарант освітньої програми

к.філол.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Анастасія ПТУШКА

«_26_» серпня__ 2024__ року

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.
Декан механічного факультету

(підпис)

К.Т.Н, доц
(науковий ступінь, вчене звання)

Олександр ЄФИМЕНКО

(прізвище та ініціали)

«_26_» _серпня__ 2024__ року